

Beslisnotitie Veiligheidsregio Hollands Midden

1. Algemeen

Onderwerp:	Bestuurlijke impuls buurtbemiddeling	Opgesteld door:	Politie Hollands Midden; J. Patijn (portefeuillehouder handhaving) en B. Kampschreur (steller)
Voorstel t.b.v. vergadering:	Algemeen Bestuur	Datum:	31-03-2011
Agendapunt:	A.14	Bijlage(n):	-
Portefeuille:	Integrale (sociale) veiligheid; F. Buijserd	Status:	Besluitvormend
Vervolgtraject besluitvorming:	N.v.t.	Datum:	N.v.t.

2. Besluit

Het Algemeen Bestuur Veiligheidsregio besluit:

1. De notitie 'Bestuurlijke impuls buurtbemiddeling' vast te stellen.

3. Toelichting op het besluit

Aan het bestuur wordt gevraagd:

1. Buurtbemiddeling een bestuurlijke impuls te geven binnen de regio Hollands Midden om op die manier een dekkend netwerk buurtbemiddeling te verkrijgen welke conflicten tussen burenen effectief en efficiënt kunnen oplossen.
2. Een regionale werkgroep onder leiding van de portefeuillehouder dhr. Buijserd (waarin gemeenten, welzijnsorganisaties, woningbouwcorporaties en politie zijn vertegenwoordigd) de opdracht te geven de financiële aspecten van de implementatie van Buurtbemiddeling te verkennen en te rapporteren.

Inleiding

Het spreekwoord zegt het al: beter een goede buur dan een verre vriend. Een goede verstandhouding met de burenen wordt over het algemeen als waardevol ervaren. Helaas kan onenigheid tussen buurtgenoten echter een normale omgang in de weg staan. Wederzijdse ergernissen stapelen zich op en leiden uiteindelijk tot een ogenschijnlijk onoplosbaar conflict. De burenen kunnen of willen zelf niet uit de situatie komen. Het risico op strafbaar gedrag kan groeien, maar de betrokkenen vinden het te ver gaan om justitie of politie in te schakelen. Of de politie wordt wel ingeschakeld maar kan het probleem niet altijd oplossen. Andere instanties kunnen vaak ook weinig doen. In dat geval kan buurtbemiddeling uitkomst bieden.

Buurtbemiddeling houdt in dat er een luisterend oor en onafhankelijke gespreksleiding voor de betreffende burenen is. Want de bedoeling is dat de ruziënde partijen zelf samen hun conflict oplossen. Dit alles gebeurt onder leiding van twee bemiddelaars; vrijwilligers die daarvoor een speciale training hebben gevolgd. Een belangrijk kenmerk van buurtbemiddeling is dat die altijd op vrijwillige basis plaatsvindt en gratis is. Daarmee wordt de laagdrempeligheid vergroot.

In een recent verschenen publicatie van de Nationale Ombudsman genaamd "*Helder Handhaven; hoe gemeenten behoorlijk omgaan met handhavingsverzoeken van burgers*" wordt buurtbemiddeling aangeraden om als gemeente betrokkenheid te tonen en om in samenspraak met de burger naar een snelle en informele oplossing van het probleem te komen. Dit sluit aan bij de brief van de Nationale Ombudsman, d.d. 16 januari 2008, aan de Korpsbeheerder waarin de aanbeveling gedaan wordt om buurtbemiddeling actief in te zetten binnen iedere gemeente in Hollands Midden. Meer en meer gemeenten binnen Nederland werken met buurtbemiddeling. In 2007 waren dit er 77, in 2009 waren het er al 106 en in 2010 160.

Politie en woningbouwcorporaties zijn de grootste verwijzers naar buurtbemiddeling. Zij brengen ieder ongeveer een derde van de meldingen aan. Daarnaast melden steeds meer mensen zich zelfstandig aan bij buurtbemiddeling of komen ze daar terecht via de gemeente, welzijnsorganisaties of maatschappelijke dienstverlening.

4. Kader

Organisatie Buurtbemiddeling¹

Binnen onze regio wordt op het gebied van uitvoering van buurtbemiddeling al meerdere jaren samengewerkt met verschillende instanties, waarvan Factor G (Gouda en omgeving) en Libertas (Leiden en omgeving) de grootste zijn. Buurtbemiddeling is momenteel actief binnen de gemeenten Gouda, Alphen a/d Rijn, Boskoop, Waddinxveen, Zuidplas, Reeuwijk, Vlist, Ouderkerk, Bergambacht, Nederlek, Schoonhoven, Leiden, Katwijk, Rijnwoude en Voorschoten. Binnen de gemeenten Leiderdorp, Zoeterwoude en Oegstgeest is buurtbemiddeling alleen beschikbaar voor huurders van woningcorporatie Rijnhart Wonen.

Bij de samenwerkingsovereenkomsten voor buurtbemiddeling zijn de gemeente, de woningbouwvereniging, de politie en de welzijnsorganisatie de betrokken partners. De gemeente en de woningbouwvereniging nemen het voortouw. Alle kosten voortvloeiend uit Buurtbemiddeling zijn voor rekening van de welzijnsorganisatie, welke buurtbemiddeling in opdracht van de gemeente uitvoert. De gemeente en de woningbouwvereniging verstrekken een structurele financiële bijdrage aan Buurtbemiddeling.

Verschillende **gemeentelijke diensten** hebben baat bij buurtbemiddeling. De methode draagt bij aan handhaving van de openbare orde en aan doelstellingen van buurtbeheer en lokaal veiligheids- en welzijnsbeleid. Daarnaast kan buurtbemiddeling de betrokkenheid van buurtbewoners bij elkaar vergroten en de sociale verbondenheid in buurten en wijken bevorderen.

Een **woningcorporatie** wil garanderen dat haar huurders goed, veilig en prettig wonen. Haar belang is woningen verhuurbaar te houden en verloedering te voorkomen. Tegelijk heeft een corporatie de verplichting de leefbaarheid in de omgeving van haar woningen te bevorderen. Ook moeten er stappen worden ondernomen als een huurder overlast veroorzaakt. Buurtbemiddeling helpt woningcorporaties overlast te voorkomen of op te lossen en de leefbaarheid in een woonomgeving te vergroten. Dit kan weer leiden tot minder mutaties en daarmee tot lagere kosten. Verwijzing naar buurtbemiddeling ontlast bovendien de woonconsulent van de corporatie, zodat deze meer tijd kan besteden aan meer complexe overlastsituaties.

Een **lokale welzijnsorganisatie** kan buurtbemiddeling zien als een aanvulling op bestaande activiteiten om de leefbaarheid in een wijk of buurt te vergroten. Van burenruzies kunnen mensen soms letterlijk lichamelijk of psychisch ziek worden. Buurtbemiddeling bevordert de onderlinge gemeenschapszin en het welzijn van bewoners.

Als bij een burenruzie de wet niet wordt overtreden, kan de **politie** weinig anders doen dan haar gezag laten gelden of zelf bemiddelen. Daarbij is de politie veelal gericht op het voorkomen of beëindigen van escalatie op het moment zelf en minder op een veel tijd vragende structurele oplossing.

Beoogd resultaat

Een dekkend netwerk van Buurtbemiddeling in het gebied van de politie Hollands Midden, waarmee er betere, meer passende en bestendige oplossingen voor burenruzies en –conflicten worden verkregen.

¹ Zie ook *Handboek Buurtbemiddeling; het instrument in de praktijk* (CCV, te vinden op hun site).

Argumenten:

Buurtbemiddeling is een zeer succesvol middel en kan een betere, meer passende en langer bestendige oplossing voor conflicten verkrijgen in plaats van dat er “pleisters worden geplakt”

Buurtbemiddeling is speciaal bedoeld voor een vroegtijdige aanpak van problemen. De verantwoordelijkheid voor de oplossing van het conflict ligt bij de ruziënde partijen zelf. Buurtbemiddeling geeft vaardigheden terug aan burgers, waardoor ze weer met elkaar communiceren en prettig kunnen samenleven in hun wijk of buurt. De bewoners zélf versterken hun buurt, wijk of gemeente. Buurtbemiddeling geeft buurtgenoten handvatten om afspraken te maken die voor beide partijen aanvaardbaar zijn. Het is een methode om burenen – weer – met elkaar in gesprek te laten komen en het onderlinge contact te herstellen waar politie interventie tot verergering van het conflict kan leiden.

Burgers verwachten van de politie dat zij bij een keur aan problematiek een oplossing kunnen bieden. Waar het gaat om burenenconflicten is dikwijls sprake van een niet bevredigende afloop voor de burger en veel tijdsinspanning vanuit de politie. Zij komt bijvoorbeeld indien een conflict al geëscaleerd is. Ook kan zij meestal geen passende oplossing tussen burenen vinden. Hierdoor blijven conflicten langer voortduren en wordt politie-interventie op structurele basis gevraagd. Voor zowel burenen als de politie is dit niet wenselijk en kan deze manier van afhandeling resulteren in klachten over de politie door de betrokken burger.

Volgens de benchmark Buurtbemiddeling 2008 vanuit het CCV, die 79 buurtbemiddelingsprojecten met elkaar vergelijkt, worden er van de geschikte buurtbemiddelingszaken die aangemeld worden 69% opgelost. Een artikel uit *Binnenlands Bestuur* van augustus 2010 geeft aan dat van de 7600 burenruziezaken 65% opgelost is door buurtbemiddeling.

Door het inzetten van buurtbemiddeling kan mogelijk aandacht gevestigd worden op problematische situaties binnen het gezin, zoals huiselijk geweld of kindermishandeling. Daarbij vinden wijkagenten zelf dat zij meestal geen concrete oplossingen kunnen bieden bij burenenconflicten en willen zich, zeker bij lang slepende problematiek tussen burenen, liever afzijdig houden. Zij zien de voordelen van buurtbemiddeling voornamelijk in het bieden van een geschikter middel bij burenenconflicten dan interventie van de politie, wat tevens de mogelijk geeft zich op andere taken te richten.

Nog niet iedere gemeente van onze regio maakt gebruik van buurtbemiddeling

Momenteel maakt maar een beperkt deel van de gemeenten binnen onze regio gebruik van buurtbemiddeling. Het opstarten van buurtbemiddeling binnen de gemeenten die daar nog geen gebruik van maken kan de leefbaarheid van de buurten verbeteren en de burgers binnen deze buurten zelfredzamer maken. Een dekkend netwerk van buurtbemiddeling binnen de regio Hollands Midden zorgt voor meer passende en bestendige oplossingen voor burenruzies en – conflicten. Hierdoor worden mogelijke strafbare gedragingen voorkomen en worden veiligheidspartners minder belast, doordat conflicten vroegtijdig in de kiem worden gesmoord.

5. Consequenties

Er is op dit moment geen Inzicht in de financiële consequenties vandaar het voorstel in deze notitie een werkgroep met de opdracht te belasten dit in beeld te brengen. Een toename van buurtbemiddeling zou voor de politie betekenen dat zij slechts optreedt bij excessen tussen burenen en dat hiervoor opgeleide / getrainde externen werken aan een structurele oplossing van het probleem.

6. Aandachtspunten / risico's**Buurtbemiddeling kost een gemeente geld in tijden van bezuinigingen**

De financiën die voor buurtbemiddeling benodigd zijn komen veelal uit lokale bronnen. In veel gevallen nemen de woningcorporatie en de gemeente het leeuwendeel van de kosten voor hun rekening die voor buurtbemiddeling benodigd zijn. Niet alle gemeenten binnen onze regio maken momenteel gebruik van buurtbemiddeling; zie pagina 1. In tijden van bezuinigingen is zijn financiële middelen mogelijk een beperkende factor om Buurtbemiddeling niet in te zetten. De gemeente Bodegraven is om deze reden gestopt met Buurtbemiddeling, waardoor een groot aantal burenenconflicten bij de politie terechtkomen, welke deze niet altijd op kan lossen.

Momenteel is er een beperkt aantal doorverwijzingen naar buurtbemiddeling

De impuls aan (het gebruik van) buurtbemiddeling is nodig omdat er nu nog maar beperkt wordt doorverwezen naar buurtbemiddeling. In de afgelopen jaren is er van alle incidenten burenruzie in Hollands Midden maar in circa 3 tot 4% van de gevallen een doorverwijzing naar buurtbemiddeling geweest. Maar een beperkt aantal gemeenten binnen onze regio maakt gebruik van het middel buurtbemiddeling, waardoor niet bij ieder incident doorverwijzing mogelijk is. Van de doorverwijzingen wordt, zoals eerder aangegeven, circa 69% van de geschikte zaken positief opgelost.

Toelichting doorverwijzingspercentage:

De 3-4% doorverwijzingen is het aantal doorverwijzingen naar buurtbemiddeling, gedeeld door het totale aantal incidenten burenruzie, *inclusief* de incidenten uit die gemeenten die geen gebruik maken van buurtbemiddeling.

Jaarlijks verschijnt er een 'Benchmark Buurtbemiddeling' vanuit het CCV, waarin alle gemeenten die actief zijn met buurtbemiddeling met elkaar worden vergeleken. Hieronder een tabel uit het jaar 2009. Daarin is voor de gemeenten binnen de regio Hollands Midden het aantal doorverwijzingen (aanmeldingen) te zien. Als we dit naast de incidenten burengerucht zetten dan komen we tot de volgende tabel;

	Inwoners	Incidenten burengerucht	Aanmeldingen 2009	% doorverwijzingen
Alphen a/d Rijn	72.500	229	37	16%
Boskoop	15.217	28	10	36%
Gouda	71.000	213	85	40%
Krimpenerwaard	53.750	88	79	90%
Leiden	193.827	338	61	18%
Nieuwerkerk a/d IJssel (Zuidplas)	21.673	97	26	27%
Reeuwijk	10.132	25	7	28%
Waddinxveen	26.000	45	17	38%
Totaal	464.099	1063	322	30%

Dit betekent dat het aantal doorverwijzingen van gemeenten die gebruik maken van buurtbemiddeling gemiddeld 30% is; 3 op de 10 incidenten burengerucht wordt doorverwezen naar buurtbemiddeling, waarbij er wel grote verschillen per gemeente zichtbaar zijn.

Binnen de politie zijn er meerdere factoren die zorgen voor beperkingen bij doorverwijzingen welke doorbroken moeten worden

Het onderzoek naar buurtbemiddeling binnen de politieregio Hollands Midden laat een aantal factoren zien die voor verbetering vatbaar zijn om buurtbemiddeling meer en beter van de grond te krijgen. Ten eerste is er een onbekendheid bij (wijk)agenten dat buurtbemiddeling actief is binnen hun werkgebied. Ook zijn de inzetcriteria voor buurtbemiddeling niet altijd duidelijk. Het zou teveel zoekwerk zijn voor welke huurder/eigenaar buurtbemiddeling wel of niet beschikbaar is. Ook is er geen regulier overleg tussen het management van organisaties die zicht bezighouden met buurtbemiddeling, de gemeente en politie. Successen worden nauwelijks gedeeld worden, maar niet geslaagde bemiddelingen juist wel. Deze factoren zullen op korte termijn worden aangepakt door een interne publiciteitscampagne.

7. Implementatie en communicatie

Implementatie: Een regionale werkgroep, onder leiding van de heer Buijserd als portefeuillehouder, waarin een aantal gemeenten uit onze regio zijn vertegenwoordigd inclusief welzijnsorganisaties en mogelijk ook woningbouwcorporaties, verkennen de financiële aspecten van de implementatie van Buurtbemiddeling. De uitkomsten van de werkgroep worden aan de leden van de veiligheidsregio gerapporteerd. Gemeenten maken in overleg met woningbouwcorporaties afspraken om Buurtbemiddeling in te zetten; een voorbeeld is het 'Goudse' model voor Buurtbemiddeling. Binnen de politie wordt er zowel bij de Meldkamer als bij wijkagenten (extra) bekendheid gegeven aan het middel Buurtbemiddeling, zodat het aantal doorverwijzingen kan toenemen. Na één jaar na besluit op deze notitie zal bezien worden of er meer gebruik wordt gemaakt van Buurtbemiddeling binnen onze regio via de benchmark buurtbemiddeling van het CCV, en via rapportages van Libertas en Factor G

Communicatie: Bestuurlijk: via Regionaal College en de coördinerend gemeentesecretaris;
Politie: via intranet, maar ook via de districtslijk managementteams en functiegerichte communicatie richting wijkagenten, intakemedewerkers en medewerkers van de GMK.

8. Bijlagen

Het *handboek buurtbemiddeling – het instrument in de praktijk (CCV-publicatie)*: Opvraagbaar bij de steller.

9. Historie besluitvorming

- DB Veiligheidsregio 3 maart 2011.